

ARBEJDERMUSEET

& ARBEJDERBEVÆGELSENS BIBLIOTEK OG ARKIV

Årsrapport 2017

Maleriet "Working Class Heroes" (2017) af Søren Kastalje.

Erhvervet til Arbejdermuseets samling i 2017.

Indholdsfortegnelse

Virksomhedsoplysninger	3
Forord	4
Ny strategi 2017-2020	6
Udstillinger	7
Undervisning og læring.....	10
Forskning	12
Forskningsbibliotek.....	16
Samlinger	19
Events, festivaler og ferieaktiviteter	22
Markedsføring, kommunikation og medier.....	23
Udlejning, butik, kaffebar, restaurant	24
Bygninger	25
Administration og regnskab	26
Arbejds miljø.....	27
Samarbejdsudvalg	27
Besøgstal og publikumssammensætning	27
Organisation	29
Bestyrelse og Advisory Board	30
Den uafhængige revisors revisionspåtegning	33
Årsregnskab	42

Virksomhedsoplysninger

Arbejdermuseet & Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv

Rømersgade 22

1362 København K

Telefon: 3393 2575

Hjemmeside: www.arbejdermuseet.dk

E-mail: arbejdermuseet@arbejdermuseet.dk

CVR-nr.: 72867211

Stiftet: 14. april 1982

Regnskabsår: 1. januar – 31. december

Bestyrelse:

Morten Skov Christiansen, LO (formand)

Lena Brostrøm Dideriksen, Dansk Artist Forbund (næstformand)

Ane Buch, SMVdanmark

Asbjørn Hellum, Statens Arkiver (valgt af Advisory Board)

Marina Hoffmann, Konventum

Mette Kjær Ovesen, medarbejderrepræsentant

Keith Gray, udpeget af Socialdemokraterne i København

Ledelse

Direktør Søren Bak-Jensen

Revision

Revisionsinstituttet

Statsautoriseret revisionsaktieselskab

Skagensgade 1

2630 Tåstrup

Bank

Arbejdernes Landsbank

Vestebrogade 5

1502 København V

Forord

2017 var et år i historiens tegn. 100-året for salget af Dansk Vestindien, 100-året for den russiske revolution, 500-året for Reformationen. I bøger, udstillinger, foredrag og andre aktiviteter blev disse begivenheder af national og international betydning formidlet og undersøgt af eksperter. Og endelig sendte DR sin flotte og ambitiøse Historien om Danmark, hvor vi som seere blev hjulpet af nogle af landets fremmeste arkæologer og historikere til at forstå en fjern fortid.

Det er alt sammen vigtig historieformidling. Men det er også ofte historier, der er svære at bringe i direkte forbindelse med de liv, vi hver især lever i dag eller det samfund, vi er en del af. Begivenhederne ligger langt tilbage i tiden. Eller fandt sted i et lag af samfundet, som de færreste er en del af, nemlig den absolutte magtelite. Det er også helt i orden, for man skal ikke altid kunne sætte sig selv ind i historien, før den bliver betydningsfuld. En af pointerne med at interessere sig for historie er jo netop at opdage, at vores liv og verden er formet af omstændigheder, som vi ikke har haft nogen indflydelse på, og som måske ligger meget langt tilbage i tiden.

Men megen historieformidling har sin tiltrækningskraft, netop når det tilbyder en fortælling, man kan opleve sig som en del af og som berører en fortid, man kan føle sig i tæt forbindelse med. Og hvor mange museer starter mødet med historien ved at lægge vægt på det eksotiske og fremmede, tager andre museer udgangspunkt i det, der binder os sammen med fortiden og er genkendeligt også i dag.

Sådan et museum er Arbejdermuseet. Museet blev oprettet i 1982 netop for at formidle den hverdag og den historie, der var arbejdernes egen, og dermed bryde det monopol som adels-, og borgerskabs- og landbokulturen havde i museumsformidlingen. På Arbejdermuseet skulle arbejderkulturen vises frem. Det skulle være et museum, hvor de mange, og ikke kun de få, kunne opleve en forbindelse og genkendelse i mødet med fortiden.

Det er pejlemærker, som betyder meget for, hvordan vi forsøger at udvikle Arbejdermuseet i dag. Når vi fortæller om slaveri i Dansk Vestindien, eller om den russiske revolution, viser vi de mennesker, der var en del af disse historier. Vi interesserer os for hvad vores besøgende kan bidrage med af egne erfaringer og synspunkter omkring de emner, vi tager op. Og vi nyder, når besøgende i vores faste udstillinger selv tager over med minder og erindringer, vi selv kan træde et skridt tilbage for at lytte og blive klogere på den historie, vi har til opgave at formidle.

Og tydeligvis er det ikke kun os selv, der sætter pris på dette. Det gør publikum også. I 2017 opnåede Arbejdermuseet sit højeste besøgstal nogensinde, og brugerundersøgelser viser stor tilfredshed med de mange forskellige oplevelser, et besøg i Arbejdernes Forenings- og Forsamlingsbygning byder på. Og med

syv særudstillinger på programmet, en relancering af en online fotobase med 65.000 historiske billeder og en varieret forskningsproduktion, herunder en ny ph.d.-afhandling, viser vi også den bredde og det potentiale, der ligger i arbejderhistorien. Det giver håb for den fremtid, som er blevet opstillet målsætninger for i det, der må ses som den vigtigste interne begivenhed i 2017, nemlig formuleringen af en ny strategi for Arbejdermuseet & Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv.

Men intet af dette kan realiseres samarbejdspartnere, bidragsydere og gode venner. Jeg vil gerne sige mange tak til alle, der har været med til at gøre 2017 til et usædvanlig godt år for Arbejdermuseet. Jeg håber på et godt samarbejde også i fremtiden, og ser frem til at ses igen i 2018.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Søren Bak-Jensen', with a long horizontal stroke extending to the right.

Søren Bak-Jensen

Direktør, Arbejdermuseet & Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv

Ny strategi 2017-2020

I januar 2017 afsluttede Arbejdermuseet en næsten et år lang proces med at udvikle en strategi for perioden 2017-2020. Strategien blev udviklet gennem en række personalemøder og arbejdsgrupper, og med løbende inddragelse af både bestyrelse og Advisory Board, ligesom en række eksterne interessenter og samarbejdspartnere fik mulighed for at kommentere på udkast til strategien. Alt i alt var der tale om en proces, der gav rigtig mange vinkler og synspunkter på Arbejdermuseets kommende udvikling og prioriteringer.

Udgangspunktet for strategiarbejdet var ønsket om at sætte en overordnet retning for institutionens arbejde i en tid, hvor vilkårene for drift af kulturarvsinstitutioner er under forandring. Brugernes forventninger til kvaliteten og relevansen af de møder med historien, som arkiver, biblioteker og museer tilbyder, lægger i stigende grad vægt på inddragelse og muligheden for at være aktivt bidragende til oplevelsen. Fra statslige side er der et forstærket ønske om at museer skal aktualisere den kulturarv, de forvalter, samtidig med at grundlæggende opgaver omkring indsamling, bevaring og forskning skal løses på kvalificeret niveau. Kommuner og lokale aktører er opmærksomme på kulturinstitutioners mulighed for at skabe attraktive fritidstilbud til borgerne og for at tiltrække både inden- og udenlandske turister. Og der er fra flere sider interesse for, hvordan museer, biblioteker og arkiver kan bidrage til løsning af sociale, uddannelsesmæssige og sundhedsmæssige opgaver i samfundet. Alt sammen ønsker, som Arbejdermuseet har stærke forudsætninger for at imødekomme.

Samtidig forandrer de økonomiske vilkår sig i retning af, at en langt større del af finansiering af kulturinstitutioner kan og skal komme fra egenindtægter, virksomhedssamarbejder og fondstilsbud. Hvis dette potentiale skal realiseres, kræver det opmærksomhed i alle dele af organisationen og villighed til at løse opgaver på andre måder, end det var tilfældet for blot få år siden. Og det kræver først og fremmest en opmærksomhed på, hvad det er for en samfundsmæssig værdi, institutionen bidrager med.

Den nye strategi udstikker en retning for de kommende år, der netop prioriterer udviklingen til en moderne museumsattraktion med vedholdende interesse for publikums ønsker og forventninger til de tilbud og den oplevelse, de mødes af på Arbejdermuseet. Strategien peger på et fortsat aktivt og varieret formidlingsprogram som afgørende for at sikre institutionens synlighed og udvikling. Og så prioriterer strategien at fortsætte og udvide det gode samarbejde med undervisningsområdet og læringsperspektiverne i institutionens tilbud, ikke kun for fortsat at tiltrække børn og unge til undervisningsaktiviteter, men også for i stigende grad at kunne bidrage til livslang læring.

Men først og fremmest peger strategien på vigtigheden af at udvikle en kulturinstitution, der er relevant og nødvendig i forhold til det omgivende samfund og de spørgsmål, der optager mennesker i dag. I beskrivelsen af det mål griber institutionen fat i selve udgangspunktet for sit hjemsted, Arbejdernes Forenings- og Forsamlingsbygning i København, og formulerer Arbejdermuseets vision på denne måde: Vi styrker viljen til et lige og retfærdigt samfund gennem engagerende møder med historien. Det er med dette mål for øje, at Arbejdermuseet vil søge at udvikle sig i de kommende år.

Strategien har været rettesnor for udarbejdelsen af Arbejdermuseets 4-årige arbejdsplan, der revideres årligt og behandles af bestyrelsen på bestyrelsesmødet i september.

Udstillinger

Stop slaveri!

Særudstillingen Stop slaveri! åbnede 31. marts 2017. Udstillingen blev åbnet af global koordinator for International Labour Organisation (ILO) Rie Vejs-Kjeldgaard og kulturminister Mette Bock (LA). Udstillingen blev støttet af Knud Højgaards Fond, Augustinus Fonden samt af Slots- og Kulturstyrelsen.

Stop slaveri! er udformet som et udstillings- og et undervisningsprojekt. Det er en udstilling, hvor besøgende kan blive klogere på slaveri i fortiden med Dansk Vestindien som case - men udstillingen belyser også, at slaveri stadig er et omfattende og globalt problem i nutiden.

Et vigtigt greb i udstillingens nutidsafsnit var at præsentere en række handlemuligheder i forhold til moderne slaveri. I den sammenhæng blev eksterne samarbejdspartnere inddraget i udstillingsarbejdet: Udstillingens overordnede nutidsafsnit blev udviklet i samarbejde med ILO, og derudover blev der løbende udviklet en række genkurateringer i samarbejde med organisationer, som gav indblik i hvordan der arbejdes med at bekæmpe forskellige områder af moderne slaveri. Fairtrade satte fokus på forbrugers rolle med #demderhandler, Danwatch belyste manuelt tvangsarbejde med Hvor går grænsen for slaveri? og HopeNow stod bag genkurateringen disEMPOWERMENT om sex trafficking.

I forbindelse med Stop slaveri! blev der afholdt publikumsevents: Fair Fashion blev afholdt under modeugen i august i samarbejde med Danwatch, Women at work – children at school (WAWCAS) og Craft Sisters. I oktober blev der arrangeret en artists' talk med kunstnerne Jeannette Ehlers og LaVaughn Belle i sammenhæng med at deres værk "I AM Queen Mary" blev udstillet i Stop slaveri!

Stop slaveri! var særdeles velbesøgt af gæster fra ind- og udland. Desuden modtog 3.800 elever fra udskoling og ungdomsuddannelser undervisning i særudstillingen. Der har været interesse for udstillingens

kritiske tilgang til slaveri i fortid og nutid, og udstillingen fik omtale i en lang række medier ligesom medarbejdere fra Arbejdermuseet ved flere lejligheder har holdt faglige oplæg om udstillingen.

Barbermaleren John Christensen

Udgivelsen af kunsthistoriker Hanne Abildgaards biografi om barbermaleren John Christensen var anledning til, at Arbejdermuseet den 23. august åbnede en udstilling på festsalens balkon med hans værker.

Født i København i 1896 som søn af en skræddermester og en syerske lå det ikke i kortene, at John Christensen skulle være kunstner, og han blev i stedet uddannet frisør. I 1922 erhvervede han den frisørsalon på Kapelvej på Nørrebro, der skulle blive omdrejningspunktet for hans kunstneriske virke, og som førte til, at han fik tilnavnet "barbermaleren". I 1930'erne var han kendt og elsket for sine billeder af livet på Nørrebro, men efter sin alt for tidlige død i 1940, blev han hurtigt glemt igen.

Værkerne i udstillingen stammer fra museets egen samling, og de afspejler den fulde bredde i John Christensens virke fra løse skitser til færdige værker, fra tegninger over grafik til malerier. Værkerne er tilgået museet ad flere omgange fra samlere og efterkommere, og det er kærligheden til det folkelige og skildringen af hverdagslivet, der har været museets begrundelse for at tage imod dem.

I ophængningen er der taget hensyn til billedernes store forskelligartethed i motiv, teknik og montering. Nogle skitser er monteret helt tæt uden indramning som siderne i en skitsebog, andre er sat i rammer hver for sig for at give plads til et særligt udtryk eller et særligt motiv. En række mindre billedet i originale rammer er monteret tæt på en tapetseret væg som hjemme hos den passionerede samler. Endelig er der også eksempler på John Christensen udsmykning af bordkort, en bog og en skabslåge.

Seksdagskrigen og den danske venstrefløj

I anledning af 50-året for Seksdagskrigen i 1967 formidledes i miniudstillingen "Håbet om et socialistisk Mellemøsten – før og efter Seksdageskrigen 1967" (maj-oktober) et udvalg af historier om de brydninger, krigen satte i gang i den danske arbejderbevægelse og på venstrefløjen generelt. På den ene side socialdemokraterne, der havde tætte kontakter til Israels fagbevægelse og regeringsbærende, socialdemokratiske partier. På den anden side solidariserede store dele af venstrefløjen sig efter 1967 i stigende grad med palæstinenserne og etablerede kontakter til palæstinensiske modstandsgrupper, der kæmpede for et selvstændigt Palæstina. Den 7. juni blev der afholdt et dobbeltforedrag med Poul Smidt om Viggo Kampmann og Israel og med Rajesh Holmen om arbejdet som menneskerettighedsobservatør på Vestbredden. Udstillingen blev vist i museets særudstillingslokale på 1. sal i perioden 8. maj til 5. oktober.

Revolution. Oktober 1917

Den 25. oktober åbnede udstillingen "Revolution. Oktober 1917" i anledning af 100-året for den russiske Oktoberrevolution. Udstillingen tog udgangspunkt i revolutionsbegrebets stadige aktualitet og beskæftigede sig med Oktoberrevolutionen som fortælling. Første del fokuserede på fire danskeres oplevelser og videreformidling af revolutionen; gennem bl.a. Eduard Saltofts tegninger af krigens nød og død i Petrograd, Hermod Lannungs dramatiske dagbogsbreve i Sorø Amtstidende, Ernst Christiansens erindringer om sin tur til Rusland i 1918 og Marie Nielsens originale glasplader fra hendes lysbilledturné i 1920. Heltedyrkelsen af Lenin stod her centralt i den kommunistiske fortælling, hvorfor udstillingen genkuraterede Lenin-statuen og tilføjede et udvalg af russiske plakater, der vil blive hængende efter udstillingen. Anden del af udstillingen tematiserede den politiske brug af revolutionsfortællingen i Danmark. Konkret ved historier om Socialdemokratiets første reaktioner og om tre konkurrerende, kommunistiske fortællinger om 'Oktober'. I tilknytning til udstillingen blev der i samarbejde med Center for Koldkrigsstudier ved Syddansk Universitet, Selskabet for Arbejderhistorie og Dansk-Russisk Forening på revolutionsdagen den 7.11. afholdt en konference om Den Russiske Revolution og dens betydning på Arbejdermuseet samt en reenactment-event med udgangspunkt i 60-års fejringen af revolutionen i 1977 i det tidligere, dansk-sovjetiske venskabshus i København. Udstillingen og events var støttet af hhv. Hermod Lannungs Fond og Wistifonden – Folmer og Helle Wistis Fond for International Forståelse.

Udstillingen blev vist dels i museets forhal og i særudstillingslokalet på 1. sal, og havde visningsperiode frem til udgangen af januar 2018.

Hermod Lannung-udstilling i Skt. Petersborg

Dansk Kulturinstitut og Arbejdermuseet åbnede den 13. september udstillingen "Hermod Lannung – vedholden brobygger mellem Danmark og Rusland" på Skt. Petersborgs Statsuniversitet, hvor der med museets deltagelse afholdtes en konference i anledning af 100-året for Lannungs ankomst til Petrograd. Udstillingen bestod af 10 plancher om begivenheder og oplevelser, der sporede ham ind på et tæt og venskabeligt forhold til Rusland/Sovjetunionen. Især to ophold i Rusland i hhv. 1917-1919 og 1922-1924 samt virket som formand for Landsforeningen til Samvirke mellem Danmark og Sovjetunionen blev fremhævet. Udstillingen vandrede i oktober videre til Herzen Pædagogiske Statsuniversitet og i november til Dansk Kulturinstitut, hvor den kom med i programmet for St. Petersburg International Cultural Forum 2017.

Det gode ældreliv – en vandrestilling

I efteråret udviklede Arbejdermuseet en mindre fotoudstilling til Faglige Seniorers årsmøde. Udstillingen blev præsenteret sammen med oplysning om, at interesserede lokalafdelinger og klubber kunne låne den hvis de blot selv stod for transport og ophængning. Faglige seniorer har administreret bookingen af udstillingen, og har også tilbudt at assistere med pressemeddelelser og andet, hvis lånerne af udstillingen har ønsket det. Udstillingen har været i brug hele 2017 og været vist i Aalborg, fire steder i Favrskov Kommune, i Koldby, på Lolland-Falster, og senest i Odense.

En blank og vårfrisk dag

Særudstillingen *En blank og vårfrisk dag*, der med afsæt i Arbejdermuseet samling af over 1000 faner og bannere fra alle arbejderbevægelsens forgreninger viste nyproducerede værker af kunstnerne Mads Westrup, Gitte Juul, Christian Falsnaes, Hesselholdt & Mejlvang, Thierry Geoffroy og den engelske kunstner Gavin Turk, blev vist i særudstillingslokalerne i kælderens frem til udgangen af februar 2017.

Undervisning og læring

Unge stemmer

I marts 2017, blev valgfaget Unge Stemmer afrapporteret med en omfattende rapport til kulturstyrelsen samt udgivelsen af en publikation om projektets resultater, følgeforskning, læringsmål, læseplan etc.

Faget er blevet booket til skoleåret 2017-2018 og indledes med et samarbejde med Langelinieskolen. Et af hovedresultaterne i følgeforskningen er, at vi med dette fag er med til at styrke elevernes "demokratiske selvtillid". Faget har derfor haft mange afledte effekter, og har bl.a. givet os ny viden om demokratisk pædagogik og formativ feedback, som væsentlige elementer i denne styrkelse af demokratisk selvtillid. Fokusområder der fortsat udvikles på i skoletjenestens Pædagogiske Laboratorium og som vil få afsmittende effekt på skoletjenestens øvrige pædagogiske profil og arbejde.

Historien om Danmark

2017 var året, hvor DR's store satsning, "Historien om Danmark" løb over skærmen og aktiverede hele landets museer i forskellige arrangementer, udstillinger og undervisningsforløb. På Arbejdermuseet blev Historien om Danmark omsat til et undervisningsprojekt, hvor Arbejdermuseet sammen med bl.a. Den gamle by i Århus udviklede en metodik til dilemmabaseret undervisning. Herudover lagde museet rammer til afviklingen af en delfinale i den nationale skolekonkurrence, hvor grundskoler og gymnasier kunne producere deres egne danmarkshistoriefilm.

På arrangementssiden blev efterårsferien bygget op omkring Stauning, der var en central figur i afsnittet op til netop efterårsferien. Arrangementet, Skæg med Stauning, opnåede stor succes med flot medieomtale og 3000 glade gæster.

CULINN – Cultural Citizenship and Innovation

Den 1. februar 2017 indledte Arbejdermuseet det treårige integrationsprojekt, Culinn, i samarbejde med Nationalmuseet, Center for Kunst og Interkultur, Det Syriske Kulturinstitut i Danmark samt en række lokalhistoriske museer. Projektet er støttet med 4,8 millioner af Innovationsfonden og har et samlet budget på 7,0 millioner.

Culinn har til formål at fremme flygtninges forståelse for det danske samfund og grundlæggende samfundsværdier. Formålet hermed er at styrke deres forudsætninger for et godt liv og for at agere som aktive medborgere uanset varigheden af deres tid og liv i Danmark.

Gennem de tre år projektet varer skal museerne bl.a. udvikle undervisnings- og læringsforløb til sprogskoler, formidlingsformater hvor flygtninge og civilsamfundsaktører sammen bruger museet som ramme for nye fællesskaber og formidling og videndelig af projektets erfaringer både nationalt og internationalt.

Arbejdsmarkedet er for mange flygtninge den hurtigste genvej til etablering af et dansk netværk og sproglæring, og i det første år af projektet har det været tydeligt blandt flygtninge og sprogkursister, at der er en stor motivation for at tilegne sig viden om og et indblik i det danske arbejdsmarked og arbejdspladskultur. Arbejdermuseets udstillinger, genstande og viden er blevet sat i spil i nye forskellige forløb, hvor kursisterne på sprogskolerne bl.a. diskuterer rettigheder og pligter, ligeløn og ligestilling og hverdagsliv og familieformer.

Skoletjenesten på Arbejdermuseet 2017 i tal:

- 24.205 børn og unge besøgte Arbejdermuseet i kalenderåret 2017
- Af dem benyttede 16.228 sig af museets undervisningsforløb
- 7.977 børn og unge museet besøgte i undervisningssammenhænge uden at modtage et undervisningsforløb
- Skoletjenesten tilbød 18 forskellige undervisningsforløb til børn og unge fra grundskole og ungdomsuddannelser
- 3.676 børn og unge besøgte og fik undervisning i særudstillingen Stop slaveri!

- Skoletjenesten gennemførte 7 kurser, oplæg og workshops for eksterne interessenter (herunder lærere og lærerstuderende)
- Der blev taget hul på 3 formelle skolepartnerskaber med finansiering fra Åben Skole-teamet i Københavns Kommune
- 600 lærere, pædagoger og undervisere abonnerede på skoletjenesten på Arbejdermuseets nye nyhedsbrev om undervisningstilbud

Størstedelen af de børn og unge, der besøger museet i undervisningssammenhænge, er fra Region Hovedstaden, men skoletjenesten modtager hold fra undervisningsinstitutioner over hele landet.

Forskning

Ph.d – afhandling: Hvem er arbejderne?

D. 10. november forsvarede Margit Bech Vilstrup, samlingschef på Arbejdermuseet, ph.d.-afhandlingen "Kampen om arbejderne – arbejderbegrebets politiske historie 1750-2017". Afhandlingen, der er skrevet i et samarbejde mellem Arbejdermuseet og Syddansk Universitet, diskuterer, hvordan "arbejderen" er blevet brugt som et mobiliserende og legitimerende kampbegreb fra den franske revolution frem til i dag. Inspirationen til dette arbejde kommer fra den nuværende politiske debat, hvor partier på tværs af det politiske spektrum har erklæret sig som moderne "arbejderpartier" og derved har udfordret den traditionelle socialistiske klassebaserede forståelse af arbejderen.

Afhandlingen viser, hvordan "arbejderen" etableredes som et politisk begreb i Danmark fra 1840'erne og frem i takt med industrialiseringen og den socialistiske arbejderbevægelses stigende indflydelse. Afhandlingen bidrager også væsentligt til den arbejderhistoriske forskning ved at sætte et nyt fokus på de mange forsøg på at mobilisere og organisere lønarbejderne på et ikke-socialistisk grundlag, som har fundet sted gennem de seneste tre århundreder. Dermed bringer den en nuancering af såvel arbejderbegrebet som de samfundsmæssige udviklinger i perioden.

Med afhandlingen har Arbejdermuseet taget et vigtigt skridt i det strategiske arbejde med at afklare sit emnefelt frem mod fornyelse af museets basisudstillinger. For hvem er Arbejdermuseet for og om i 2017?

CULINN – Cultural Citizenship and Innovation

En væsentlig del af museets treårige integrationsprojekt, CULINN, er at projektets partnere og aktører erfaringsopsamler, systematiserer og udbygger danske museers erfaringer med fokus på interkulturel dialog og kommunikation. Disse skal stilles til rådighed for de danske museer med henblik på at inspirere til lokale samarbejder mellem museer, aktører fra civilsamfundet og flygtninge. For at sikre denne del af

projektet er der tilknyttet følgeforskning. I 2017 har følgeforskningen haft fokus på de deltagende syrere i projektet og deres oplevelse af mødet med Danmark. Forskningen har det første år arbejdet med kvalitativ data, hvor de syriske flygtninge er blevet interviewet løbende hen over året. Dette arbejde har resulteret i en rapport der offentliggøres januar 2018.

Arbejderhistorieprisen

Gennem flere år har Arbejdermuseet i samarbejde med Arbejdermuseets Venner og SFAH – Selskabet for Arbejderhistorie, uddelt Arbejderhistorieprisen til en universitetsopgave inden for det arbejderhistoriske felt. I 2017 blev prisen givet til Chris Holmsted Larsen for ph.d-afhandlingen "Carl Madsen. Den stalinistiske systemkritiker. En undersøgelse af biografiens kommunisme-historiske potentiale med kommunisten Carl Madsen som biografisk objekt". Med prisen fulgte en check på kr. 15.000.

Publikationer

Ane Riis Svendsen (red.): "Unge Stemmer. Et valgfag om demokrati og medborgerskab for 7.-9. klasse på Arbejdermuseet". <https://www.arbejdermuseet.dk/wp-content/uploads/2016/09/UngeStemmerPublikationPDFfinal.pdf>

Bertha Rex Coley & Rikke Lie Halberg: "Dansk Vestindiens helte og heltinder" I: *Slagmark – Tidsskrift for idéhistorie*, maj 2017

Bertha Rex Coley & Rikke Lie Halberg: "Slaveri, seksuelle overgreb og modstand" I: *Marronage*, marts 2017

Jesper Jørgensen: 'October' as a marker of radicalisation: commemorations of the October Revolution in Denmark during the Cold War Period, *Twentieth Century Communism*, 13, 2017, s. 41-66.

Margit Bech Vilstrup. Kampen om arbejderne – arbejderbegrebets politiske historie 1750-2015. I *Slagmark – Tidsskrift for Idéhistorie* (76/2017), s. 113-134.

Margit Bech Vilstrup: "Kampen om arbejderne - Arbejderbegrebets politiske historie 1750-2017". Ph.d.-afhandling, Institut for Historie, Syddansk Universitet.

Nils Bärenholdt, "Prosas historie", særnummer af *Prosavisen*, 91 sider. Prosa/Arbejdermuseet 2017

Konferenceoplæg og foredrag

Museumsinspektør Jacob Westergaard Madsen

Konference: 'Det gode, unge liv' (Nordea Fonden), GAME Streetmekka, 7. november

Seminar: 'Digitalisering af arbejdsmarkedet', Center for Sundhed og Samfund, 8. november

Workshop: 'Digital Services in the Cultural Sector', SMK, 23. november

Seminar: 'Sociale rum og brugerinddragelse i udstillinger', Den Gamle By, 28. november

Arkivar Jesper Jørgensen

"Orientering om ABA", KU-historie-årgang, 20. marts, Rigsarkivet

"Danish-Russian Archive Projects in Retrospect", Konference: The Russian Revolution in 1917, Norway and the Nordic Area, 29. marts, arr.: Arbejderbevægelsens arkiv og bibliotek, Folketeaterbygningen, Oslo

"The Danish Workers' Museum's activities during the 100th anniversary of the Russian Revolution of 1917", Nordic Labour Movement Archives and Libraries Meeting, 30. marts, Folkets Hus, Oslo

"Under overfladen. Kominterns forbindelsespunkt i København 1933-1938", Arbejderhistoriefestival, 6. maj.

"Hermod Lannung – vedholden brobygger mellem Danmark og Rusland", Konference: Events of 1917-1920 in the eyes of the Scandinavians in Russia. To the 100th anniversary of Russian Revolution, 13. september, Skt. Petersborgs Statsuniversitet

"Revolution, Radical Anti-Fascism and Transnational Solidarity: The Danish Seamen and Harbour Workers' Revolutionary Union Opposition (1933-1934)", 53. ITH Conference: Worlds of Labour Turned Upside Down – Revolutions and Labour Relations in Global Historical Perspective, 22. september, Jägermeyrhof, Linz

Mellem revolution og fest: Fejringerne af Oktoberrevolutionen i Danmark, 2. november, Folkeuniversitetet i Aalborg, forelæsningsrække om den russiske revolution

Fejringerne af Oktoberrevolutionen i Danmark under den kolde krig, 7. november, Konference om den russiske revolution, Arbejdermuseet.

Kampen om Oktoberrevolutionen i 1977, 30. november, event, Russisk Center for Videnskab og Kultur

Programchef [Linda Nørgaard Andersen](#)

Underviser og kursusleder på MuseumsUndervisningsUddannelsen 2017 ved Organisationen af Danske Museer og Skoletjenesten (november 16– februar 2017).

18. januar. Oplæg for Gentoft Bibliotekerne om formidling af kunst og kultur til børn og unge

6.-7. marts. Deltagelse i Formidlingsseminar, Organisationen af Danske Museer

29. marts. Oplæg for Tinderhøj Skole om brugen af eksterne læringsmiljøer i undervisningen

3. april. Oplæg og workshop for lærerstuderende fra UCC

23. maj. Oplæg på Kolding Stadsarkiv ved konferencen "Kulturarv i den åbne skole"

8. november. Oplæg for ansatte ved Nationalmuseet i Sydkorea

27. – 28. november. Deltagelse i seminar i Århus, Den Gamle By, "Sociale rum og brugerinddragelse i udstillinger"

[Samlingschef Margit Bech Vilstrup](#)

The Struggle for the Workers – political conceptualizations of "the worker" 1750-2015, foredrag ved det Nordiske Historikermøde i Aalborg d. 15.-18. august 2017. Samt sessionansvarlig for sessionen Labour: Concepts and Narratives samme sted.

Ekspert på DR K's udsendelsesrække i 4 afsnit om ferielivets historie med titlen Min yndlingsferie, sendt fire onsdage i september.

Ekspert i Historien om Danmark afsnit om 1800-1900

[Konservator Pia Christensson](#)

Museernes samlingsberedskab, ODM, Randers, 26/1 (52)

Linking Past and Future, ICOM-CC, København, 4-8/9 (1100)

Velklædt i 1900-tallet, Dragt- og tekstilnetværk, Odense, 19-20/9 (50)

Magasin – nyckel till historia och framtid, Samlingsforum, Lund, 22-23/11 (200)

[Museumsinspektør og skoletjenesteansvarlig, Rikke Halberg](#)

Deltagelse i Konferencen "Det gode, unge liv" (Nordea Fonden), 7. november 2017.

"Stop slaveri!", pecha kucha-oplæg på ODMs faglige orienteringsmøde, 16. november 2017.

"Slaverihistorie i krydsfeltet mellem kolonial amnesi og kolonial vækkelse", foredrag på MUSUND-konferencen 26. oktober 2017.

"Frihedskamp og lighedskamp i Dansk Vestindien", oplæg på SFAHs Arbejderhistoriefestival 6. maj 2017.

"Stop slaveri!", oplæg ved Vestindiske Dage på Københavns Rådhus 3. April 2017.

"Black History", oplæg/interview på Historiske Dage, 25. marts 2017.

Samlingsinspektør Thomas Meldgaard

Foredrag om arbejderbevægelsen og kunsten på Heerup Museum den 12. oktober 2017.

Arkivar Ulrich Flaskager Hansen

Sommerseminar: Ophavsret, tilgængeliggørelse og Formidling – Om ABM licensaftalen med Copydan
Billeder – udfordringer og perspektiver

Deltog og afholdt oplæg om ABM-intuitionens muligheder og udfordringer ved Danske Arkivdage 26. - 27. september 2017 i Odense.

Afholdt to oplæg om Arbejdermuseet virke for arbejdsløse akademikere hos Ballisager.

Forskningsbibliotek

Arbejdermuseet driver Danmarks eneste specialiserede forskningsbibliotek for arbejderhistorie, herunder arbejdernes levevilkår og arbejderbevægelsens udvikling. Biblioteket er formelt oprettet i 1909, men har en endnu længere forhistorie i form af Arbejdernes Læseselskab, oprettet i 1878, og har fra sin begyndelse haft som målsætning både at understøtte forskning i arbejderhistorie samt at tilgængeliggøre denne forskning for et bredere, alment interesseret publikum. I den nutidige drift af forskningsbiblioteket lægger Arbejdermuseet vægt på at videreføre dette formål gennem at servicere forskere og deltage i forskningssamarbejder, understøtte vækstlaget i arbejderhistorien ved at tilbyde vejledning, studiepladser og netværksaktiviteter til studerende, og endelig gennem events, foredrag og digital tilgængeliggørelse at stille viden til rådighed på måder, der kan appellere til et bredt publikum. Samtidig er den en central opgave i driften af forskningsbiblioteket at aktualisere historisk viden og være opmærksom på nye måder at tolke det meget vidtfavnende forskningsfelt, som arbejderhistorie er. I den sammenhæng er kontakt til arbejderhistoriske forskningsbiblioteker, fx i rammerne af International Association of Labour History Institutions (IALHI) en vigtig aktivitet.

Arbejdermuseet ser det som en stor fordel, at alle forskningsbibliotekets aktiviteter kan foregå som en integreret del af en samlet arkiv- biblioteks- og museumsinstitution (ABM-institution). Muligheden for at arbejde på tværs af fagligheder, formidlingsformater og materialetyper imødekommer brugernes ønske om at kunne beskæftige sig med arbejderhistorie uden at blive begrænset af faglige opdelinger, og giver Arbejdermuseet gode muligheder for at foretage den omstilling i retning af et mere varieret udbud af aktiviteter og tilbud, som biblioteksområdet generelt gennemgår i disse år. Det styrker også Arbejdermuseets overbevisning om at forskningsbiblioteket er en central og nødvendig forudsætning for

ambitionen om at skabe en relevant og vidensbaseret kulturarvsinstitution, der kan imødekomme brugernes ønsker i de kommende år.

KBH Læser

I samarbejde med Københavns Hovedbibliotek blev der afholdt to arrangementer under litteraturfestivalen KBH Læser i slutningen af februar. På det uopvarmede loftsrum blev der i skæret fra stearinlys læst højt af bogen "Karl Marx' genfærd" af den professionelle oplæser Kasper Holten imens publikum varmede sig under tykke tæpper og fik serveret varm kakao.

Et andet arrangement som tiltrak stor opmærksom var, da radiodramatik-gruppen AKT1 gæstede festsalen med deres populære lydspil, som bliver optaget live på location.

8. marts

Som en del af markeringen af 100 året for den russiske revolution, satte biblioteket på Kvindernes Internationale Kampdag fokus på den russiske kommunist Alexandra Kollontaj. Signe Arnfred holdt et inspirerende oplæg om den ekstraordinære russiske kvinde, som blev verdens første kvindelige minister i den russiske regering efter revolutionen. Efter oplægget blev publikum opfordret til at dykke ned i bibliotekets mange bøger og genopdage den "glemte" historie om Kollontaj.

Læsekredse

Efteråret bød endnu engang på Arbejderhistorisk Læsekreds i samarbejde med Selskabet for Arbejderhistorie - SFAH. Denne gang afholdt af historiker Torkil Sørensen, som under temaet 'Tyske flygtninge i Danmark' lod læsekredsen gå i dybden med omstændighederne omkring de tyske kommunistiske flygtninge under 2. verdenskrig.

Studiepladser og vejledning

Som del af et samarbejde med Syddansk Universitetsbibliotek tilbydes SDUs studerende adgang til studiepladserne på Arbejdermuseet, få hundrede meter fra SDUs Campus København. SDU har godt 2.700 fuldtidsstuderende bosat i Københavnsområdet og baggrunden for samarbejdet er, at SDUs studerende i stigende grad efterspørger muligheden for fleksible studieforhold, også udenfor de klassiske undervisningssituationer på Campus. Med det nye læsesalstilbud indgået i 2017 har SDU-studerende bosat i Københavnsområdet nu en supplerende mulighed for at benytte inspirerende studiepladser i historiske omgivelser og "grave sig ned" i læseferier, eksamensperioder m.m.

Studiepladserne benyttes derudover af studerende fra andre uddannelsesinstitutioner. I samarbejde med Arbejdermuseets Venner tilbydes studerende et årskort til 100 kr, der giver adgang til studiepladserne og museet i øvrigt.

Vejledning af forskere, studerende og andre interesserede, herunder gymnasie- og skoleelever, varetages primært af museets bibliotekarer. Denne opgave er stigende og ofte meget ressourcekrævende.

Institutionen ser det som en vigtig del af sin status som bibliotek og som vidensinstitution i det hele taget at kunne tilbyde vejledning til alle interesserede, men der er behov for at overveje, hvordan ressourcerne bruges bedst, således at så mange som muligt får mulighed for at blive hjulpet videre i deres undersøgelser. Disse overvejelser vil fortsætte med henblik på at lægge en ny strategi i 2018.

Digital tilgængeliggørelse

I december 2017 genåbnede bibliotekssamlingens digitale platform for tilgængeliggørelse af over 65.000 digitaliserede fotos. Platformen havde været lukket i en årrække på grund af ophavsretsmæssige spørgsmål. Men med Arbejdermuseets tilslutning til en ny aftale med CopyDan omkring digital tilgængeliggørelse af fotos blev det igen muligt at give adgang til det enestående og varierede materiale, der i vidt omfang stammer fra venstrefløjsaviser som Land og Folk og Aktuelt.

Tilgængeliggørelsen skete med en let opdateret brugerflade, der også tager højde for de krav om fx vandmærkning af billeder, som er en del af CopyDan-aftalen.

Gennemgang af plakatsamling

Bibliotekets samling af omkring 6000 plakater med relation til venstrefløjspartier, arbejderbevægelsen og politiske, sociale og kulturelle aktiviteter på den danske venstrefløj er en vigtig kulturhistorisk materialesamling med værdi for både forsknings- og formidlingsformål. Med henblik på at kunne sikre denne samling bedre er det Arbejdermuseets ønske at overføre relevante dele af samlingen til museumssamlingen, hvor der i kraft af museumsloven vil være formelle krav til bevaring og udvikling af den. I 2017 har museet foretaget indledende gennemgange af samlingen for at kunne anslå ressourcebehovet til en fuldstændig gennemgang og formel indlemmelse af relevante dele i museumssamlingen. Dette arbejde vil fortsætte i 2018 med henblik på at sikre finansiering til arbejdet.

Afrapportering på tilskud

Arbejdermuseet modtager tilskud fra Udlodningsmidlerne til drift af forskningsbiblioteket. Den økonomiske afrapportering for dette tilskud findes i note 30 til årsregnskabet.

Samlinger

Igangværende arbejde med ny strategi for samlinger

I 2017 er samlingsarbejdet blevet styrket ved oprettelsen af en egentlig samlingsafdeling, hvor arbejdet med at indsamle, registrere, bevare, tilgængeliggøre og formidle samlingerne på tværs af arkiv, bibliotek og museum er i fokus.

Den nye afdeling indledte i 2017 et strategiarbejde, der forventes afsluttet i løbet af 2018. Målet med strategien er, at sikre samlingerne til fremtiden samt at øge synligheden af og tilgængeligheden til materialet. Centralt i dette arbejde ligger en afklaring af, hvilke muligheder og udfordringer den tiltagende digitalisering overalt i samfundet medfører for en kulturarvsinstitution som vores. På arkivområdet er der brug for en afklaring af, hvordan vi håndterer det digitalt skabte materiale, og for alle samlingsområder gælder det, at vi skal sikre klare procedurer for, hvordan vi håndterer de juridiske sider af at bevare, registrere og formidle historisk materiale i en tid, hvor der er stigende efterspørgsel efter at tilgå samlingerne online.

Strategien vil føre til overvejelser over, hvilke forpligtelser vi har som kulturinstitution, hvordan vi mest hensigtsmæssigt udnytter vores ressourcer, hvordan vi giver den bedst mulige service til vores brugere, hvilke partnerskaber og samarbejder vi kan indgå i, samt hvordan vi bedst muligt udnytter synergien i at være en institution, der trækker på både en arkiv-, biblioteks- og museumssamling.

Nyerhvervelser til museumssamlingen

I 2017 har Arbejdermuseet erhvervet sit første samtidskunstværk. Det drejer sig om kunstnerduoen Hesselholdt & Mejlvangs værk "HOPE not FEAR". Værket, der består af aflagte faner, som er syet sammen i én stor fane med ordene "HOPE not FEAR" applikeret på midten, blev kreeret til udstillingen "En blank og vårfrisk dag", og det er med stor glæde, at Arbejdermuseet efterfølgende har fået mulighed for at indlemme det i samlingen, da det er markant nutidskommentar til arbejderbevægelsens udvikling og rolle i det moderne samfund.

Maleriet "Working Class Heroes" af Søren Kastalje (født 1966) er et mere traditionelt men ikke mindre interessant værk, der fortæller om arbejderbevægelsen og dens historie. Det viser to pensionerede sømænd, der sidder med deres fane den 1. maj i Fælledparken. Værket er helt nylavet (2017), og vi er meget glade for at have fået mulighed for at erhverve det til samlingen. Også dette værk har karakter af nutidskommentar til arbejderens løbende kamp for at sikre ordentlige løn- og arbejdsforhold på arbejdsmarkedet.

Fra Pastor Laiers museum i Hjallerup har vi fået overdraget to Stauning-skulpturer. Anton Laier (1883-1969) var kendt som en kontroversiel præst, der fyldte sin have med naivistiske skulpturer, som han selv fremstillede af beton eller ler. Skulpturerne forestillede såvel bibelske figurer som historiske personer, og i kraft af deres motiv og kunstneriske udtryk er de to Stauning-figurer et væsentligt bidrag til museets kunstsamling.

Af andre spændende nyerhvervelser til kunstsamlingen skal nævnes en samling på 20 grafiske værker af Helle-Vibeke Erichsen (1940-2016). Helle-Vibeke Erichsen har blandt andet illustreret Arbejdersangbogen, og hun var en overgang medlem af kunstnergruppen Kammeraterne. Hun fandt sine motiver i almindelige mennesker levede hverdag, og det er også denne type motiver, der præger de værker, som Arbejdermuseet har modtaget.

Et maleri fra 1905 af William Edvard Velschou (1878-1912) skal også trækkes frem. Maleriet viser et tobaksspinderværksted, og der er flere gode begrundelser for at indlemme det i samlingen. Dels illustrerer det en arbejdsplads, et ellers forholdsvist sjældent motiv i kunsten, dels har tobaksfaget en relation til Thorvald Stauning, der jo var cigarsorterer.

I løbet af året har museet som altid modtaget en lang række større eller mindre donationer af genstande, som enten er blevet indlemmet i studiesamlingen til anvendelse i museets udstillinger eller øvrige formidling, eller er indgået i den permanente samling.

Her skal nævnes en dug med broderede navnetræk fra Kvindernes Demokratiske Verdensforbunds kongres i København i 1953. Det er den anden dug af samme slags, som Arbejdermuseet nu har i sin samling, og bag dugene må der gemme sig en interessant historie, som indtil videre ikke er dokumenteret på anden måde.

Fra personaleklubben ved Nationalbankens seddeltrykkeri har vi modtaget en stor indrammet dug, også med broderede navnetræk med angivelse den enkelte ansattes jubilæum. Både som kilde til arbejdspladskultur og til tekstilhistorie er det en interessant historie.

Endelig kan nævnes et kuriøst vækkeur, der har tilhørt Thorvald Stauning. Urskiven er skåret ud, så det bagvedliggende urværk kan ses.

Til arkivsamlingen har vi i 2017 modtaget ca. 45 hylde-meter materiale fra bl.a. LO, Socialdemokratiet, Socialdemokratiet Nordjylland, Dansk-Russisk Forening m.fl.

Aftaler med arkivskabere

Arbejdermuseet har gennemført første fase i strategien om at indgå arkivaftaler med de mest centrale arkivskabere indenfor institutionens virkefelt. Således har institutionens indgået arkivaftale med

Socialdemokratiet, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten. Ved årets udgang har vi indledt anden fase, der fokuserer på fagbevægelsens organisationer, herunder LO og LO's medlemsforbund og karteller. Tredje fase vil fokusere på mindre arkivskabere i form af etablerede græsrodsbevægelser, politiske grupperinger og miljøaktivistiske bevægelser. Sideløbende hermed indgår institutionen arkivaftaler med relevante politikere og personer med relation til de nævnte politiske partier eller med anden tilknytning til den danske fagbevægelse.

Forberedelse til digital indsamling og persondataforordning

Arbejdermuseet har, som mange andre arkiver, gennem de seneste år været udfordret af de øgede krav til at kunne indsamle og håndtere digitalt skabte arkivalier. Foruden afklaringen af de ressourcemæssige og tekniske udfordringer forbundet med dette område, har institution i de senere år valgt at afvente indholdet og derpå også implementeringen af EU's nye persondataforordning i dansk lovgivning, idet de juridiske rammer for arkivets mulighed for at indsamle og håndtere digitalt skabt arkivalier i høj grad fastlægges af denne.

Arkivet har igennem de seneste år været i en tæt dialog med andre danske arkiver om mulighederne for at indgå i samarbejde omkring løsning af udfordringerne på det digitale område. Vi forventer løbet af 2018 eller 2019, i samarbejde med Rigsarkivet eller anden partner, at gennemføre et pilotprojekt om digital arkivering med LO som arkivskaber.

Hvad angår arkivering af hjemmesider og begivenheder på de sociale medier, der falder under Arbejdermuseets genstandsfelt, har arkivet afventet Netarkivets udvikling og dets mulighed for at indgå samarbejde med eksterne arkiver. Arbejdermuseet ser derfor meget positiv på Netarkivets seneste udmeldinger, der formentligt vil muliggøre et samarbejde, der i fremtiden kan sikre arkivering af den meget væsentlige historiske dokumentation der finder sted på forskellige digitale platforme.

Forlængelse af magasinlejemål på Telefonvej

Arbejdermuseet har indgået aftale med Gladsaxe Kommune om forlængelse af lejekontrakt for magasinlokalerne på Telefonvej. Lejekontrakten er nu uopsigelig frem til maj 2020.

Kursus i risikovurdering for alle medarbejdere

Som en del af Arbejdermuseets arbejde med at etablere en beredskabsplan, blev der i april 2017 afholdt en workshop i risikovurdering for alle medarbejdere på museet. Risikovurderinger laves med henblik på sikre metodisk og kontrollabel gennemgang af institutionens faciliteter.

Underviser var Pia Lyngberg-Larsen, der har en master i Environmental Management. Kurset introducerede bl.a. værktøjet 'Risk to scale up', der bliver brugt ved risikovurdering af samlinger og bygninger. Under kurset blev museets faciliteter vurderet ud fra ni parametre herunder mekanisk nedbrydning, brand, vand, hærværk, biologisk nedbrydning, luftforurening, lys, forkert temperatur og forkert relativ luftfugtighed. Ud fra denne vurdering laves en samlet risikovurdering for institutionen. Den vil blive brugt til at lave museets kommende beredskabsplan.

Udlån

I 2017 har Arbejdermuseet blandt andet udlånt genstande til udstillingen "Industri - fra håndværk til robot" på Danmarks Tekniske Museum. Til udstillingen "Heerup og de faglige organisationer" er der blevet udlånt en platte. Museet for Religiøs Kunst har lånt Hans Scherfigs tegning "Den sorte pige møder arabereren", og strandingsmuseet St. Georg har lånt ni malerier med titlen "Filetpiger" af Erik Styrbjörn Pedersen.

Events, festivaler og ferieaktiviteter

Afholdelse af events og bidrag til festivaler giver mulighed for at vinkle Arbejdermuseets viden og tilbud på nye måder og skabe kontakt til nye publikumsgrupper. På samme måde er særlige tilbud i ferieperioder en vigtig mulighed for at kunne tiltrække publikum med mere sammenhængende og tematiserede tilbud. Det er derfor aktiviteter, som institutionen i stigende grad anvender ressourcer på.

I februar blev der i samarbejde med Arbejdermuseets Venner afholdt søndagsmatiné med titlen "Velfærd før og nu". På Kvindernes Internationale Kampdag 8. marts blev der afholdt morgenforedrag under titlen "Kvinder, revolution og sort kaffe", og teatergruppen Drama Queens opførte mindre teaterstykker i udstillingerne. I august afholdt Dansk Initiativ for Etisk Handel (DIEH) i samarbejde med Arbejdermuseet morgenbriefing om "Modern Slavery in Global Supply Chains".

I 2017 bidrog Arbejdermuseet med events til følgende festivaler: KBH Læser, CPH Fashion Week, CPH Pride, Golden Days, Kulturnatten i København.

Til efterårsferien i uge 42 udviklede Arbejdermuseet et nyt familierettet tema under titlen "Skæg med Stauning". Aktiviteten lagde vægt på at inddrage de besøgende i aktiviteter med relation til Thorvald Stauning, herunder smedearbejde (som Thorvald Stauning kortvarigt stod i lære til) og cigarsortering. Smede-aktiviteten blev gennemført i samarbejde med smedelæringerne fra NEXT. Derudover var en række genstande med relation til Thorvald Stauning udstillet, og der blev afholdt en særlig event, hvor samlingsinspektør Thomas Meldgaard og arkivchef emeritus Henning Grelle fortalte om institutionens samling af Stauning-materiale.

Til julesæsonen blev konceptet for juletræsfester opdateret, og der blev udviklet særlige juleomvisninger i udstillingerne.

Markedsføring, kommunikation og medier

Fokus på digital markedsføring

I 2017 har markedsføringen af Arbejdermuseet gået fra at have fokus på printmedier til næsten udelukkende at foregå digitalt. I kendskabsanalysen fra 2016 fremgik det, at 62% af Arbejdermuseets gæster orienterer sig på og flere end halvdelen besøger hjemmesiden Google forud for et besøg. Derfor har Arbejdermuseet i samarbejde med ekstern leverandør lavet en målrettet søgemaskineoptimerings-indsats, der har som mål at øge Arbejdermuseets synlighed på Google. Der er således gennemført en SEO-analyse, gennemført tekniske justeringer på hjemmesiden og udrullet forskellige digitale kampagner på Google, på forskellige medier, på Facebook og Instagram i forbindelse med aktiviteter til efterår og jul. Det har resulteret i større synlighed på nettet og i flere hits på hjemmesiden. I kampagneperioden 10. oktober – 24. december 2017 var der i alt 53.595 sessioner på arbejdermuseet.dk mod 36.224 i samme periode i 2016. Det er en stigning på 48 %. Ligeledes blev der i 2017 iværksat en tilsvarende indsats med google-optimering til den engelske udgave af hjemmesiden, målrettet turister og udenlandske gæster. Dette sker i samarbejde med Wonderful Copenhagen.

Styrket samarbejde med fagforbundene

Det er et fortsat fokusområde for kommunikation at styrke forholdet til fagforbundene og særligt dem, der har indgået aftale om gratis adgang til Arbejdermuseet. I slutningen af 2017 blev der iværksat en kampagne målrettet fagforbund i både LO og FTF for at gøre opmærksom på 1 kr.-ordningen og give dem tilbud om at være med i denne. Mod udgangen af året havde 13 nye fagforbund tegnet aftale med Arbejdermuseet på og i alt havde museet i 2017 en stigning på mere end 25 % af besøgende fra forbund med 1-kr aftale. Der er blevet etableret kontakt til de relevante kommunikationsansatte / redaktører på fagforbundene, der er bindeleddet til at bringe information om tilbud og udstillinger på Arbejdermuseet til deres medlemmer.

PR

I 2017 blev der arbejdet på at styrke forbindelse til journalister på dagblade og øvrige medier, og der blev arbejdet målrettet med en PR-indsats ved museets udstillingsåbninger og events. Til åbningen af udstillingen Revolution. Oktober 2017 resulterede PR-indsatsen i indslag i både landsdækkende radio, tv og anmeldelser i to landsdækkende medier samt omtale i flere lokal/nichemedier. I forbindelse med

efterårsferiens tema "Skæg med Stauning" opnåede Arbejdermuseet at blive fremhævet som ferieaktivitet i 3 landsdækkende medier, 5 lokalaviser samt 1 tv-indslag.

I alt var Arbejdermuseet nævnt 716 gange i medier i 2017.

Nyhedsbreve

Udsendelse af digitale nyhedsbreve spiller en central rolle i strategien med at satse på digital markedsføring. I 2017 blev der sendt i alt 11 nyhedsbreve ud til Arbejdermuseets gruppe af nyhedsbrevsmodtagere, som ved udgangen af 2017 talte 2800. Som noget nyt lancerede Arbejdermuseet fra august 2017 en fast udsendelse af nyhedsbreve til de lærere, undervisere og pædagoger, der via bookingsystemet til skoletjenesten på Arbejdermuseet har takket ja til at modtage nyhedsbreve. I 2017 blev der således sendt 3 nyhedsbreve ud til denne gruppe med historier om nye undervisningsforløb, aktiviteter og øvrige tilbud til skoler og daginstitutioner. Nyhedsbrevet blev taget godt imod og i gennemsnit åbnet af 39% af modtagerne. Åbningsraten blandt modtagerne af det generelle nyhedsbrev er i gennemsnit på 35%.

Udlejning, butik, kaffebar, restaurant

Udvikling af pakker og særlige tilbud

Museet har oplevet en voldsom stigning af salget af vores forskellige gruppekoncepter; børnefødselsdage og gruppepakker. I 2017 er der afholdt 14 børnefødselsdage, og 158 børn har besøgt museet i den forbindelse. Til sammenligning blev der kun afholdt en enkelt børnefødselsdag i 2016. I 2017 er konceptet for børnefødselsdage blevet videreudviklet for at kunne tilbyde det bedst mulige arrangement til denne gruppe.

Salget af gruppepakker er steget markant: I 2016, hvor gruppepakker blev introduceret sent på året, besøgte 289 gæster os i den forbindelse. I 2017 er der 1.445 gæster, som er kommet i forbindelse med 49 gruppepakke-besøg.

Lokaleudlejning

Det er fortsat museets prioritering at festsalen - grundet dens status som en helt central oplevelse i huset - er tilgængelig for alle museumsgæster i museets åbningstid. Salgsarbejdet har derfor været fokuseret på aftenudlejning, og der er i årets løb afholdt mange store fester, receptioner og bryllupper.

Arrangementsafdelingen oplever ofte at blive kontaktet grundet positiv omtale fra tidligere festgæster, og museet er derved blevet en venue, hvor man forventer høj servicestandard, fortræffelig forplejning og gode faciliteter. Omsætningen på lokaleudlejning er steget med ca. 18 % siden 2016.

Kaffebar

Museets kaffebar på 1. sal har oplevet en kraftig stigning af besøgende. Ud fra gæsternes bemærkninger på de sociale medier er det tydeligt, at kaffebaren spiller en stor rolle i deres oplevelse af museet. Sortimentet er blevet udvidet, og der er forøget fokus på service og formidling i forbindelse med salget. Dette har ikke blot resulteret i at kaffebaren er mere benyttet, men også i en stigning i omsætningen på knap 30 % i forhold til 2016.

Museumsbutik

I 2017 blev der indkøbt nye møbler til varerepræsentation i museumsbutikken, for i højere grad at udnytte butiksarealet optimalt og for at harmonisere butikssalget. Der er forøget fokus på udvalget af litteratur, både faglitteratur, skønlitteratur for voksne og børnebøger. Museet har desuden, både grundet samarbejde med DIEH (Dansk Initiativ for Etisk Handel) og især pga. museets egne fortællinger om rimelige arbejdsforhold, været i dialog med nye og eksisterende leverandører om deres virksomheders CSR og bæredygtigheden af deres varer. Årets mål for butikssalget er nået, hvilket indebærer en stigning på 13 % i forhold til året før.

Café & Øl-Halle '1892'

I 2017 har samarbejdet med forpagter i Cafe & Øl-Halle '1892', Helena Unny Rørbo, været både konstruktivt, udbytterigt og succesfuldt. Cafe & Øl-Halle '1892' har etableret sig som en populær frokostrestaurant i København, kendt for traditionelle retter og høj kvalitet, og besøgstallet har været støt stigende i løbet af året.

Bygninger

Arbejdernes Forenings- og Forsamlingsbygning

Der er i 2017 gennemført forberedende ingeniørundersøgelser med henblik på at foretage renovering af kælderen under bygningen Rømersgade 24, som er plaget af fugtproblemer.

Derudover blev der foretaget en bevaringsmæssig gennemgang af festsalen, der afdækkede et behov for snarlig udbedring af en række mindre skader på vægge og paneler, der primært er en følge af den store anvendelse af lokalet til arrangementer.

Telefonvej, Magasinbygning

Gladsaxe Kommune ønsker at indrette stueetagen af bygningen Telefonvej 8, hvor Arbejdermuseet har magasiner i kælderetagen, til spillested. I den forbindelse var det nødvendigt at gennemføre omlægning og

reparation af en række installationer i Arbejdermuseets lejemål, ligesom et mindre lokale, som museet havde til rådighed i stueetagen, måtte fraflyttes. Processen er foregået i god dialog med kommunen, der har bekostet opsætning af midlertidig væg og flytning af alarminstallationer, således at arbejdet med ombygning ikke foregår i samme rum som museumsgenstandene befinder sig i.

Lejekontraktens uopsigelighedsperiode udløb i februar 2017, og Arbejdermuseet og Gladsaxe Kommune havde inden da indledt en drøftelse om den fremtidige udvikling af lejemålet. Gladsaxe Kommune har ikke planer for anden anvendelse af kælderlokalerne og vil gerne fortsætte lejemålet med Arbejdermuseet. Kommunen udtrykker også forståelse for den langsommelighed, der ligger i fraflytning af et museumsmagasin. Der blev indgået en ny kontrakt, hvor uopsigelighedsperioden er forlænget til 1. maj 2020, og Arbejdermuseet vil i god tid inden da tage kontakt til Gladsaxe Kommune med henblik på en ny forlængelse af uopsigelighedsperioden.

Administration og regnskab

Gennemgang af arbejdsprocesser

I 2017 har Arbejdermuseet i samarbejde med revisionsfirmaet RI og en ekstern konsulent gennemgået arbejdsprocesser i bogholderifunktionen samt HR-området. Gennemgangen var dels en udløber af en revisor anbefaling om at etablere skriftlige vejledninger for centrale økonomiprocesser, men også motiveret af et ønske om at afklare muligheden for at frigive ressourcer i på økonomi- og HR-området til mere tværgående og strategiske opgaver, ikke mindst omkring budgetopfølgning og projektadministration.

Processen har medført væsentlige forenklinger af arbejdsgange og et bedre overblik over, hvordan arbejdsgange forgrener sig ud i organisationen, og har på den måde skabt en bedre balance mellem de til rådighed værende ressourcer og omfanget af arbejdsopgaver. Den endelige færdiggørelse af procesbeskrivelserne vil ske i 2018.

Elektronisk fakturahåndtering

I august 2017 overgik Arbejdermuseet til elektronisk fakturahåndtering, der både skaber yderligere klarhed og sikkerhed omkring godkendelsesprocessen og som har nedbragt ressourceforbruget til denne opgave betragteligt. Institutionen er samtidig overgået til alene at modtage elektroniske fakturaer.

Arbejdsmiljø

Organisation og indsatsområder

Arbejdermuseets arbejdsmiljøorganisation (AMO), der består af direktør Søren Bak-Jensen som ledelsesrepræsentant og formand for AMO, samt konservator og arbejdsmiljørepræsentant Pia Christensson, har i 2017 afholdt fire møder. Derudover har AMO drøftet akutte spørgsmål, når dette har været nødvendigt. Arbejdsmiljø er derudover et fast punkt på institutionens månedlige morgenmøder for alle medarbejdere.

Der har gennem året været et særligt fokus på, hvordan organisationsforandringer og projektarbejde påvirkede trivsel og arbejdsmiljø, og AMO vil også i 2018 have fokus på dette område.

APV-handlingsplanen, der var en udløber af APV-undersøgelsen i 2015, er næsten gennemført

Samarbejdsudvalg

Institutionens samarbejdsudvalg bestod i 2017 af direktør Søren Bak-Jensen (formand) og frem til august publikumschef Maia McCarthy, herefter programchef Linda Nørgaard Andersen, som ledelsesrepræsentanter. Fra medarbejdersiden deltager samlingsinspektør og DM-tillidsrepræsentant Thomas Meldgaard (næstformand) og museumsvært Rikke Warberg.

Udvalget har afholdt fire møder og har derudover drøftet akutte spørgsmål efter behov.

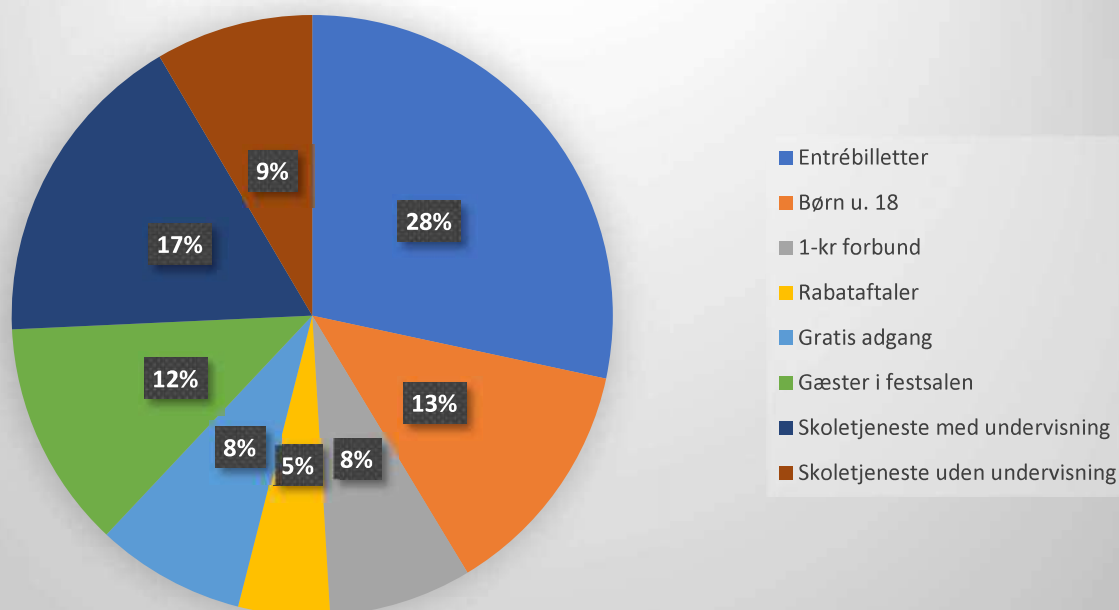
Samarbejdsudvalget er et vigtigt forum for dialog om udfordring og muligheder, der kan påvirke institutionens fremtidige samarbejde.

Besøgstal og publikumssammensætning

Arbejdermuseet tog i 2017 imod i alt 112.267 gæster. Det var en stigning på knap 9% i forhold til 2016, hvor vi blev besøgt af 103.343 gæster. Herved blev 2017 det år i hele museets historie, hvor der har været flest gæster.

Der har i 2017 været en stigning på 17% i antallet af betalende gæster, og der har været et tilsvarende fald i antallet af gæster med gratis adgang. Derudover er det meget positivt at se, at antallet af besøgende, der gør brug af Arbejdermuseet samarbejde med en række fagforbund om at tilbyde gratis adgang for medlemmerne, den såkaldte 1-kr aftale, er steget med over 25%.

Besøgende pr. kategori 2017

Arkivlæsesalen har i 2017 haft 246 brugere, hvilket er et markant fald fra 2016, hvor tallet var 488. Der er i 2017 behandlet 201 arkivansøgninger mod 215 i 2016, og fremtaget 1298 enheder mod 1590 året før. Trods de markant færre brugere af arkivlæsesalen er anvendelsen af arkivmaterialet således ikke faldet i samme grad. Der er foretaget 7 fjernarkivekspeditioner med i alt 25 sager for de forbund og fagforeninger, der har indgået aftale med Arbejdermuseet om opbevaring af arkivalier.

Der har i 2017 været 1.948 udlån af bøger og tidsskrifter og 8.376 fornyelser, en stigning på ca. 10% i forhold til 2016.

Hjemmesiden www.arbejdermuseet.dk havde i 2017 134.967 unikke brugere og 742.363 sidevisninger.

Publikumssammensætning

Slots- og Kulturstyrelsens brugerundersøgelser er Arbejdermuseets primære redskab til at skabe overblik over, hvad det er for mennesker, der benytter institutionens tilbud. I 2017 blev der indhentet 870 besvarelser af undersøgelsen på Arbejdermuseet. Optællingen viser, at næsten 80 % af gæsterne kommer i følgeskab med børn, familie og/eller ægtefælle. 37 % af Arbejdermuseets gæster i 2017 havde en erhvervsfaglig eller en kort videregående uddannelse som højst gennemførte uddannelse. Undersøgelsen viser også, at hver 3. gæst var mand, og at over 70 % er under 60 år. Af de danske gæster var 65 % fra Region Hovedstaden, og næsten 10 % af museets gæster fra udlandet. Fra vores egne registreringer kan vi se, at vi får flest udenlandske gæster fra England, hvor en fjerdedel af alle besøgende turister kommer fra.

Publikumsservice og publikumstilfredshed

I 2017 opstillede Arbejdermuseet følgende vision for publikumsserviceområdet: "At sikre at alle gæster går fra museet, ikke blot med en god oplevelse, men en oplevelse ud over det forventede og over gennemsnittet. Dette skal ikke blot skyldes bygningen og udstillingerne, men også de tilbud, de faciliteter samt de museumsansatte, som de har været i kontakt med i forbindelse med deres besøg. Museumsbesøget skal være af så høj kvalitet hver gang, at man ikke alene ønsker at genbesøge museet, men også vælger at anbefale museet til andre."

Besvarelsene af Slots- og Kulturstyrelsens brugerundersøgelse viser, at det i årets løb er lykkedes at leve op til denne ambition: Over 90% mener, at museet er anbefalelsesværdigt. Desuden viser besvarelsene, at museet på et enkelt af undersøgelsens otte parametre ligger på gennemsnittet af besvarelser for kulturhistoriske museer, men på de resterende syv over gennemsnittet. I visse tilfælde (brugeroplevelsen for børn, digitale medier, medarbejdernes venlighed og imødekommenhed, samt atmosfæren) ligger tilfredsheden betydeligt over gennemsnittet.

Organisation

Ny organisationsstruktur som følge af strategi

Som følge af vedtagelsen af en ny strategi for perioden 2017-2020 blev der i foråret 2017 gennemført en organisationsforandring, der skal understøtte institutionens indfrielse af strategiens målsætninger. Den hidtidige afdeling "Formidling og samlinger" blev opdelt i en programafdeling med ansvar for tilrettelæggelse og gennemførelse af udstillinger, events og undervisningstilbud, og med Linda Nørgaard Andersen som leder, og en samlingsafdeling med Margit Bech Vilstrup som leder. Samlingsafdelingen skal på tværs af arkiv-, biblioteks og museumssamlingen varetage opgaverne omkring indsamling, registrering, bevaring, tilgængeliggørelse og digitalisering, og er en væsentlig styrkelse af det organisatoriske fokus på dette område.

I tilrettelæggelsen af organisationsforandringen har det været meget vigtigt at fortsætte det gode tværgående samarbejde mellem forskellige faggrupper. Langt de fleste formidlings- eller samlingsopgaver vil derfor blive gennemført som projekter, hvor medarbejdere fra flere forskellige afdelinger kan indgå, og hvor organisatoriske grænser derfor ikke udgør en barriere for samarbejde.

Den nye organisationsstruktur blev implementeret 1. maj.

Årets ansættelser og fratrædelser

Helene Bruun Rosenbaum blev ansat som bookingmedarbejder 1. februar 2017.

Galit Peleg blev ansat som museumsinspektør 1. marts 2017 og til årets udgang, men fik i november sin ansættelse forlænget til udgangen af november 2018.

Karen Bundgaard Andersen blev ansat som økonomiansvarlig 1. marts 2017

Stine Groth Rasmussen blev ansat som kommunikationsansvarlig 1. april 2017

Linda Nørgaard Andersen fratrådte sin stilling som undervisnings- og udviklingsleder til fordel for stillingen som programchef 1. maj 2017

Annie Kjærgaard fratrådte sin stilling som regnskabsassistent 30. juni 2017

Dennis Varmdal Pedersen blev ansat som museumsvært 1. juni 2017

Helle Leilund fratrådte sin stilling som museumsinspektør 31. juli 2017

Margit Bech Vilstrup fratrådte sin stilling som museumsinspektør til fordel for stillingen som samlingschef 1. august 2017.

Rikke Halberg blev ansat som undervisnings- og udviklingsansvarlig 1. august 2017.

Jacob Westergaard Madsen blev ansat som museumsinspektør i seks måneder fra 1. august 2017

Brigitte Johnsen fratrådte sin stilling som ledelsesassistent 30. september 2017

Bestyrelse og Advisory Board

Bestyrelsen bestod i 2017 af:

Morten Skov Christiansen, LO (formand)

Lena Brostrøm Dideriksen, Dansk Artist Forbund (næstformand)

Ane Buch, SMVdanmark

Asbjørn Hellum, Rigsarkivet (valgt af Advisory Board)

Mette Kjær Ovesen, medarbejderrepræsentant

Sune Bøgh, udpeget af Københavns Kommune. Efter 21. november 2017 erstattet af Keith Gray.

Bestyrelsens udpegningsperiode udløb formelt efter kommunevalget d. 21. november 2017. Den nyudpegede bestyrelse træder formelt sammen for første gang 22. februar 2018.

Advisory Board bestod pr. 31. december 2017 af:

Asbjørn Hellum, Rigsarkivet (formand)

Jens Thorhauge, tidligere Styrelsen for Bibliotek og Medier

Niels Jul Nielsen, SAXO-Instituttet, Københavns Universitet

Christian Sune Pedersen, Nationalmuseet

Mogens Jensen, Socialdemokratiet

Andreas Albertsen, SF

Ledelsespåtegning

Bestyrelse og ledelse har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for 1. januar-31. december 2017 for Arbejdermuseet & Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv.

Årsrapporten for Arbejdermuseet & Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv for 2017 er aflagt i overensstemmelse med Kulturministeriets bekendtgørelser nr. 461 af 25. april 2013 samt nr. 1701 af 21. december 2010 om regnskab og revision, vedtægterne og årsregnskabslovens bestemmelser for klasse A-virksomheder.

Det er vor opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af virksomhedens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2017 samt af resultatet af virksomhedens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2017.

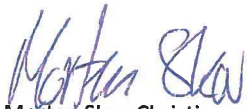
København, den 23. marts 2018

Ledelse:

Søren Bak-Jensen
Direktør

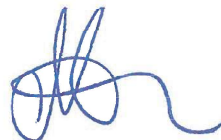
Bestyrelse:

Morten Skov Christiansen
Formand

Ane Buch

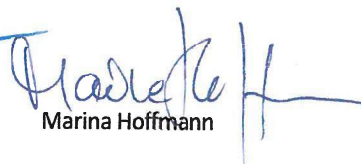
Mette Kjær Ovesen

Lena Brostrøm Dideriksen
Næstformand

Asbjørn Hellum

Marina Hoffmann

Keith Gray

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til bestyrelsen for Arbejdermuseet og Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv

Revisionspåtegning på årsregnskabet

Konklusion

Vi har revideret årsregnskabet for Arbejdermuseet og Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2017, der omfatter resultatopgørelse, balance og noter, herunder anvendt regnskabspraksis. Årsregnskabet udarbejdes efter Kulturministeriets bekendtgørelse om økonomiske og administrative forhold for modtagere af driftstilskud fra Kulturministeriet af 21. december 2010 §§15-20 samt bekendtgørelse om museer mv. af 25. april 2013.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet i alle væsentlige henseender er rigtigt, dvs. udarbejdet i overensstemmelse med Kulturministeriets bekendtgørelse om økonomiske og administrative forhold for modtagere af driftstilskud fra Kulturministeriet af 21. december 2010 §§15-20 samt bekendtgørelse om museer mv. af 25. april 2013.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt Standarderne for Offentlig Revision, idet revisionen udføres på grundlag af bestemmelserne i Kulturministeriets bekendtgørelse om økonomiske og administrative forhold for modtagere af driftstilskud fra Kulturministeriet af 21. december 2010 §§15-20 samt bekendtgørelse om museer mv. af 25. april 2013. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet". Vi er uafhængige af Arbejdermuseet og Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Fremhævelse af forhold vedrørende revisionen

Regnskabet indeholder budgettal for året. Disse resultatbudgettal for har, som det også fremgår af årsregnskabet, ikke været underlagt revisionen.

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der i alle væsentlige henseender er rigtigt, dvs. udarbejdet i overensstemmelse med Kulturministeriets bekendtgørelse om økonomiske og administrative forhold for modtagere af driftstilskud fra Kulturministeriet af 21. december 2010 §§15-20 samt bekendtgørelse om museer mv. af 25. april 2013. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere Arbejdermuseet og Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkivs evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere Arbejdermuseet og Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt Standarderne for Offentlig Revision, jf. Kulturministeriets bekendtgørelse om økonomiske og administrative forhold for modtagere af driftstilskud fra Kulturministeriet af 21. december 2010 §§15-20 samt bekendtgørelse om museer mv. af 25. april 2013, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugere træffer på grundlag af årsregnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt Standarderne for Offentlig Revision, jf. Kulturministeriets bekendtgørelse om økonomiske og administrative forhold for modtagere af driftstilskud fra Kulturministeriet af 21. december 2010 §§15-20 samt bekendtgørelse om museer mv. af 25. april 2013, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af Arbejdmuseet og Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkivs interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om Arbejdmuseet og Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkivs evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at Arbejdmuseet og Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkivs ikke længere kan fortsætte driften.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsesberetningen omfatter ligeledes målrapporteringen.

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen og målrapporteringen.

Vores konklusion om årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen og målrapporteringen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen og målrapporteringen.

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og målrapporteringen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen og målrapporteringen er væsentligt inkonsistente med årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til Kulturministeriets bekendtgørelse om økonomiske og administrative forhold for modtagere af driftstilskud fra Kulturministeriet af 21. december 2010 §§15-20

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen og målrapporteringen er i overensstemmelse med årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med kravene i Kulturministeriets bekendtgørelse om økonomiske og administrative forhold for modtagere af driftstilskud fra Kulturministeriet af 21. december 2010 §§15-20. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen og målrapporteringen.

Erklæring i henhold til anden lovgivning og øvrig regulering

Udtalelse om juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision

Ledelsen er ansvarlig for, at de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis. Ledelsen er også ansvarlig for, at der er taget skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler og driften af de virksomheder, der er omfattet af årsregnskabet. Ledelsen har i den forbindelse ansvar for at etablere systemer og processer, der understøtter sparsommelighed, produktivitet og effektivitet.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at gennemføre juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision af udvalgte emner i overensstemmelse med standarderne for offentlig revision. I vores juridisk-kritiske revision efterprøver vi med høj grad af sikkerhed for de udvalgte emner, om de undersøgte dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i bevillinger, love og andre forskrifter samt indgåede aftaler og sædvanlig praksis. I vores forvaltningsrevision vurderer vi med høj grad af sikkerhed, om de undersøgte systemer, processer eller dispositioner understøtter skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler og driften af de virksomheder, der er omfattet af årsregnskabet.

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

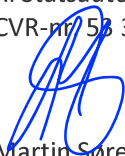
Hvis vi på grundlag af det udførte arbejde konkluderer, at der er anledning til væsentlige kritiske bemærkninger, skal vi rapportere herom.

Vi har ingen væsentlige kritiske bemærkninger at rapportere i den forbindelse.

København, den 23. marts 2018

Ri Statsautoriseret Revisionsaktieselskab

CVR-nr. 53 37 19 14

Martin Sørensen

statsautoriseret revisor

MNE-nr. mne35502

Anvendt regnskabspraksis

Årsrapporten for Arbejdermuseet & Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv for 2017 er aflagt i overensstemmelse med Kulturministeriets bekendtgørelser nr. 461 af 25. april 2013 og nr. 1701 af 21. december 2010 om økonomiske og administrative forhold for modtagere af driftstilskud fra Kulturministeriet, vedtægterne samt årsregnskabslovens bestemmelser for klasse A-virksomheder.

Generelt om indregning og måling

I resultatopgørelsen indregnes indtægter i takt med, at de indtjenes, herunder indregnes værdireguleringer af finansielle aktiver og forpligtelser. I resultatopgørelsen indregnes ligeledes alle omkostninger, herunder afskrivninger og nedskrivninger. Der er foretaget fuld periodisering af såvel indtægter som omkostninger.

Aktiver indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde museet, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå museet, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til kostpris. Efterfølgende måles aktiver og forpligtelser som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor.

Ved indregning og måling tages hensyn til forudsigelige tab og risici, der fremkommer inden årsrapporten aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

RESULTATOPGØRELSEN

Tilskud

Tilskud medregnes som hovedregel for det år tilskuddet er givet.

Projekter

Projekttilskud til specifikke formål indtægtsføres i det år, hvor projektet afsluttes. Projektomkostninger udgiftsføres løbende for den del af de afholdte udgifter, som ikke er tilskudsdeknet. Øvrige projektomkostninger udgiftsføres derefter i det år, hvor projektet afsluttes.

Indtægtsgivende aktiviteter (museumsbutik, forpagtning af Ølhalle samt arrangementer i festsalen mm.)

Nettoomsætningen ved salg af handelsvarer indregnes i resultatopgørelsen, såfremt levering og risikoovergang til køber har fundet sted inden årets udgang. Nettoomsætning indregnes ekskl. moms og med fradrag af rabatter i forbindelse med salget.

Finansielle poster

Finansielle indtægter og omkostninger indregnes i resultatopgørelsen med de beløb, der vedrører regnskabsåret. Finansielle poster omfatter renteindtægter og -omkostninger, realiserede og urealiserede kursgevinster og -tab vedrørende værdipapirer, gæld og transaktioner i fremmed valuta mv.

Udbytte fra kapitalandele indtægtsføres i det regnskabsår, hvor udbyttet deklarerer.

BALANCEN

Materielle anlægsaktiver

Bygninger måles til kostpris. Der foretages lineære afskrivninger over 60 år med en scrapværdi på 21.695.000 kr. Afskrivningsgrundlaget er kostpris med fradrag af grundværdi kr. 9.532.500 og scrapværdi.

Automobil måles til kostpris med fradrag af akkumulerede afskrivninger. Afskrivningsgrundlaget er kostpris med fradrag af forventet restværdi efter afsluttet brugstid. Der foretages lineære afskrivninger baseret på forventet brugstid på 4 år.

Udstillinger vedrører Festsalens loft, Ramperum og Børnemuseum. Afskrivningsgrundlaget er kostpris og der foretages lineære afskrivninger baseret på forventet brugstid i 10 år.

Inventar mv. over 100.000 kr. afskrives lineært over 5 år.

Fortjeneste eller tab ved afhændelse af materielle anlægsaktiver opgøres som forskellen mellem salgspris med fradrag af salgskostninger og den regnskabsmæssige værdi på salgstidspunktet. Fortjeneste eller tab indregnes i resultatopgørelsen under afskrivninger.

Leasing

Alle leasingkontrakter betragtes som operationel leasing. Ydelser i forbindelse med operationel leasing og øvrige lejeaftaler indregnes i resultatopgørelsen over kontraktens løbetid. Museets samlede forpligtelse vedrørende operationelle leasing- og lejeaftaler oplyses under eventualforpligtelser.

Obligationer

Obligationer indregnet under finansielle anlægsaktiver måles til dagsværdi (børskurs) på balancedagen.

Lagerbeholdning

Lagerbeholdning måles til kostpris efter FIFO-metoden. I tilfælde, hvor nettorealiseringsværdien er lavere end kostprisen, nedskrives til denne lavere værdi.

Kostpris for handelsvarer samt råvarer og hjælpematerialer omfatter anskaffelsespris med tillæg af hjemtagelsesomkostninger.

Nettorealisationseværdi for varebeholdninger opgøres som og fastsættes under hensyntagen til omsættelighed, ukurans og udvikling i forventet salgspris.

Tilgodehavender

Tilgodehavender måles til nominel værdi. Værdien reduceres med nedskrivning til imødegåelse af forventede tab.

Igangværende projekter

Eksterne tilskud til igangværende projekter indregnes i balancen ved bevillingsskrivelsen, jf. note 23 "Tilgodehavende, bevilligede tilskud til projekter" og note 26 "Igangværende projekter".

Egenkapital

Strange Galtholt's Fond: Arven efter Strange Galtholt er i henhold til testamentet sat i obligationer og afkastet skal bruges til Arbejdmuseets fortsatte drift.

Langfristet gæld

Langfristet gæld måles til nominel værdi, der for kontantlån svarer til restgæld.

Anden kortfristet gæld

Gæld i øvrigt er målt til amortiseret kostpris sædvanligvis svarende til nominel værdi.

Årets projekter

I note 29 vises årets projekter. Noten henviser ikke til en særskilt regnskabspost, men er en opgørelse af økonomien i årets projekter. Kun projekter over flere år har sammenligningstal. Projekternes resultat er et udtryk for museets egenfinansiering.

Biblioteksvirksomhed

I note 30 vises de af årets indtægter og udgifter, der mest direkte kan knyttes til drift af biblioteksfunktionen.

Noten henviser ikke til en særskilt regnskabspost, men er en opgørelse af biblioteks-virksomhedens andel af en række af årets poster.

Skat

Museet er ikke skattepligtigt af dets aktiviteter.

Moms

Museet er delvist momsregistreret og har dermed ret til delvis momsfradrag.

Resultatopgørelse for 1. januar - 31. december

Note		Realiseret	Budget	
		2017	(ikke revideret)	2016
		kr.	kr.	t.kr.
	Indtægter			
1	Driftstilskud fra staten	8.381.686	7.562.000	8.474
2	Projekttilskud fra staten	1.775.208	1.735.000	134
3	Tilskud fra kommuner	1.093.000	1.050.000	1.128
4	Ikke-offentlige tilskud	7.892.911	7.446.000	8.288
5	Tilskud fra EU og Nordisk Ministerråd	-	-	-
	Donationer	-	-	85
6	Entreindtægter	2.651.471	2.342.000	2.216
7	Butik og Café	4.150.561	2.880.000	3.081
8	Øvrige indtægter	2.186.622	1.726.000	2.769
9	Renter	31.877	20.000	32
	Indtægter i alt	28.163.336	24.761.000	26.208
	Omkostninger			
10	Personale	13.945.645	13.056.000	12.602
11	Lokaler, ejendomme og friarealer	2.632.627	2.664.000	2.577
12	Samlingens forvaltning mv.	302.078	431.000	413
13	Undersøgelser og erhvervelser	167.704	113.000	101
14	Konservering	63.821	135.000	68
15	Udstillinger	801.954	699.000	678
16	Anden formidlingsvirksomhed	1.826.739	1.682.000	1.821
17	Administration	1.449.644	1.209.000	1.383
18	Husleje, prioritetsrenter og afdrag	1.872.901	1.910.000	1.898
19	Andre renter	29.595	26.000	21
20	Butik og Café	2.840.248	1.619.000	2.166
	Omkostninger i alt	25.932.956	23.544.000	23.727
	Resultat før afskrivninger	2.230.381	1.217.000	2.481
21	Afskrivninger	1.307.150	1.200.000	1.302
	Årets resultat	923.231	17.000	1.179

Resultatopgørelse for 1. januar - 31. december

Note	Realiseret	Budget	
	2017	(ikke revideret)	2016
	kr.	kr.	t.kr.
Resultatdisponering:			
			-
Overføres til Strange Galtholts Fond			-
Overføres fra henlæggelser:			-
Ny hjemmeside og visuel identitet			(500)
Lejlighedsrenovering	(138.000)		(81)
Overføres til henlæggelser:			
Udstillingsudvikling/samlingsopgaver	100.000		850
Særudstilling Håndens arbejde	600.000		
Særudstilling Museumsrebeller	200.000		
Bygningsvedligeholdelse			600
Overføres til egenkapitalen	161.231		310
	923.231		1.179

Balance pr. 31. december

Note		Realiseret	
		2017 kr.	2016 t.kr.
	Aktiver		
	Anlægsaktiver		
21	Materielle anlægsaktiver	62.229.293	63.096
22	Finansielle anlægsaktiver	443.319	482
	Anlægsaktiver i alt	62.672.612	63.578
	Omsætningsaktiver		
	Likvide beholdninger	9.954.587	8.247
	Varebeholdninger	297.815	352
23	Andre omsætningsaktiver	3.950.014	3.406
		14.202.416	12.004
	Aktiver i alt	76.875.028	75.582
	Passiver		
	Egenkapital	4.263.202	4.102
	Strange Galholts fond	635.537	636
	Henlæggelser	3.481.266	2.719
24	Egenkapital i alt	8.380.005	7.457
25	Langfristet gæld	60.784.082	61.514
26	Kortfristet gæld	7.710.941	6.610
	Gæld i alt	68.495.024	68.125
	Passiver i alt	76.875.028	75.581
27	Eventualposter m.v.		
28	Pantsætninger og sikkerhedsstillelser		
29	Årets projekter		
30	Biblioteksvirksomhed		